

Õiguskantsler

Teie 09.03.2021 nr

Meie 17.06.2021 nr 14-5/210710/2104113

Lapse elukoha andmete registreerimine rahvastikuregistris

Lugupeetud avaldaja

Kirjutasite õiguskantslerile, sest Te pole rahul, et Tallinna Linnavalitsus kandis ilma Teie nõusolekuta Teie lapse elukoha andmed rahvastikuregistrisse.

Leian, et Tallinna Linnavalitsuse otsust võib pidada õiguspäraseks. Linnavalitsus tegi rahvastikuregistrisse kande Teie lapse ema taotlusel, kellel on kohtumäärusega kinnitatud kompromissi kohaselt õigus üksinda otsustada lapse elukoha üle. Tallinna Linnavalitsus viitas Teile antud selgitustes valele õiguslikule alusele, kuid see asjaolu ei muuda linnavalitsuse otsust õigusvastaseks.

[Rahvastikuregistri seadus](#) (RRS) paneb vanematele kohustuse hoolitseda selle eest, et rahvastikuregistrisse oleks kantud nende alaealise lapse elukoha aadress ja et see oleks õige (RRS § 68). Vanem peab rahvastikuregistrisse kandmiseks esitama selle elukoha aadressi, kus laps alaliselt või peamiselt elab (RRS § 65 lõige 1). Kui vanem esitab elukohateate lapse kohta, peab ta selles märkima vajaduse korral ka teise hooldusõigusliku vanema nõusoleku (RRS § 75 lõike 3 punkt 2). Samuti näeb seadus ette, et lapse elukoha rahvastikuregistrisse kandmisel järgitakse perekonnaseaduses ja lastekaitseaduses sätestatud (RRS § 79 lõige 5). Vanemate hooldusõigust ja lapse esindamist reguleerib [perekonnaseadus](#) (PKS). Selle seaduse järgi võib last üksinda esindada vanem siis, kui tal on selles küsimuses ainuhooldusõigus või kohtu antud ainuotsustusõigus (PKS § 120 lõige 2). Nendel juhtudel pole lapse esindamiseks vaja teise vanema nõusolekut.

Tallinna Linnavalitsus on selgitanud, et tugines Teie lapse elukoha andmete muutmisel kahele dokumendile:

- 1) [] kohtumäärusele, millega kohus kinnitas Teie ja lapse ema vahel kompromissi lapsega suhtlemise korra kohta, ja
- 2) lastekaitsetöötaja [] kodukülastuse aktile.

Teile saadetud e-kirjas tõi Tallinna Linnavalitsus õigusliku alusena välja RRS § 79 lõike 3. Selles sättes on öeldud, et vald või linn võib küsida lapse elukoha andmete rahvastikuregistrisse kandmise kohta arvamust lastekaitsetöötajalt, kui hooldusõiguslik vanem taotleb muu kui enda elu- või asukohaks oleva ruumi aadressi kandmist rahvastikuregistrisse oma lapse elukoha aadressina.

Õiguskantsleri Kantselei

Kohtu 8, 15193 TALLINN. Tel 693 8404. Faks 693 8401. info@oiguskantsler.ee www.oiguskantsler.ee

Tallinna Linnavalitsuse viidatud õiguslik alus pole õige, sest lapse ema soovis, et nii tema kui ka lapse elukohana registreeritaks rahvastikuregistris üks ja sama aadress. Küll aga saab nõustuda Tallinna Linnavalitsusega, et lapse elukoht oli võimalik registreerida kohtumääruse alusel, millega kohus kinnitas Teie ja lapse ema vahel kompromissi lapsega suhtlemise korra kohta.

Kohtumäärusega kinnitatud kompromissi punkt 1.1 näeb ette, et Teie lapse ema teavitab Teid võimalikust kolimisest ja lapse tegelikust elukohast. Kuigi kohtumäärus käib lapsega suhtlemise korda puudutavate kokkulepete kohta, sisaldab see ka hooldusõiguslikku kokkulepet, et lapse elukoha üle otsustab ema. Nimelt on PKS § 124 lõike 1 järgi hooldusõiguse üks osa õigus määrata lapse viibimiskohta, sealhulgas elukohta (vt ka Riigikohtu määrus asjas nr [], p 24). Kuna kohus on kinnitanud Teie ja lapse ema vahelise hooldusõigusliku kokkuleppe selle kohta, et lapse ema võib otsustada üksinda lapse elukoha üle, võis Tallinna Linnavalitsus registreerida lapse elukoha ema esitatud elukohateate alusel.

Lastekaitsetöötaja kodukülastuse aktile tugineda ei olnud vaja, kuna kohtumäärus andis emale õiguse selles küsimuses üksinda last esindada. Siiski polnud lastekaitsetöötaja kaasamine praegusel juhul ka lubamatu. Vald või linn (haldusorgan) võib uurimispõhimõttele tuginedes koguda otsuse tegemiseks tõendeid omal algatusel ([haldusmenetluse seaduse](#) § 6). Samuti võib lapsevanem ise abi otsida ja teha koostööd lastekaitsetöötajaga.

Kui Te pole kehtiva olukorraga rahul, on Teil õigus pöörduda hooldusõiguse muutmiseks maakohtu poole. Rohkem teavet kohtusse pöördumise kohta leiab [kohtute veebilehelt](#) ja hooldusõiguse kohta [Justiitsministeeriumi infomaterjalidest](#).

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ülle Madise

Teadmiseks (isikuandmeteta): Tallinna Linnavalitsus, Siseministeerium